

Wat zeggen werkwoorden in een zin?

- ➔ Ik kan in een zin de werkwoorden aanduiden die zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.

Wat zeggen de werkwoorden zijn en worden over het onderwerp?

- ➔ Ik kan de persoonsvormen van zijn en worden in een zin aanduiden, samen met een woord of woorden die zeggen wat of hoe iemand is of wordt.

1 Lees de tekst.

Van der Neffe is de buurman van Kiekeboe. Hij staat vaak op ontploffen. In dit geval vindt hij het vervelend dat Fanny zangeres wil worden.

© 2018 Standaard Uitgeverij

i

Waaruit bestaat een zin?

Een zin bestaat heel vaak uit een onderwerp en wat er over dat onderwerp wordt gezegd (= de rest van de zin).

Bv. Na deze les zijn we heel slimme kinderen.

Had je ooit gedacht dat we het onderwerp van een zin zouden zijn?

Over wie of waarover wordt er in de zin iets gezegd?
Wat is het onderwerp?

we

Wat wordt er in de zin over het onderwerp gezegd?
(= de rest van de zin)

zijn heel slimme kinderen na deze les

b**i**

Wat is een onderwerp?

In een zin zeggen we iets over iemand of iets. Waarover of over wie wordt er iets gezegd in de zin? Dat is het onderwerp van die zin.

- Bv. De jachtluipaard is het snelste dier.
- > Over wie of waarover wordt in die zin iets gezegd?
Of: Wie doet/is/wordt er iets?
→ Over **de jachtluipaard**.
 - **De jachtluipaard** is het onderwerp van de zin.
 - > Wat wordt er gezegd over de jachtluipaard?
Of: Wat doet/is/wordt het onderwerp?
→ Dat de jachtluipaard het snelste dier is (**is het snelste dier**).

De meester geeft Max gelijk.

- > Over wie of waarover wordt in de zin iets gezegd? Of: Wie doet/is/wordt er iets?
→ Over **de meester**.
- **De meester** is het onderwerp van de zin.
- > Wat wordt er gezegd over de meester? Of: Wat doet/is/wordt het onderwerp?
→ Dat hij Max gelijk geeft (**geeft Max gelijk**).

De jachtluipaard is het snelste dier!

b**i**

Wat is een persoonsvorm?

De werkwoordsvorm die bij het onderwerp staat, noem je **de persoonsvorm**.

- Bv. Bij het onderwerp ik hoort de persoonsvorm kom. → **Ik kom** graag naar school.
Bij het onderwerp jij hoort de persoonsvorm komt. → **Jij komt** ook graag naar school.

De persoonsvorm staat graag in de buurt van het onderwerp.

b

2 a Markeer in elke tekstballon:

 het onderwerp.

b Onderstreep telkens de persoonsvorm.

DE DOCHTER VAN KIEKEBOE WIL
PRECIES ZANGERES WORDEN.

ZINGEN KAN ZE NIET GOED.

IK VIND HET NIET ZO MOOI!

i

Hoe herken ik een werkwoord?

b

- > Werkwoorden zeggen wat iemand **doet**.
Bv. fietsen, lopen, koken, dansen ...
- > Werkwoorden zeggen wat er **gebeurt**.
Bv. sneeuwen, waaien, hagelen, regenen ...
- > Werkwoorden zeggen wat iemand **is** of **wordt**.
Bv. zijn, worden, lijken, blijven ...
- > Werkwoorden kunnen **veranderen** in de zin.
Ze geven aan of iets nu gebeurt of vroeger gebeurde.
Bv. Ik **loop** naar school. ↔ Ik **liep** naar school.
- > In een zin kunnen **meerdere** werkwoorden staan.
Bv. De jongen **heeft** zijn boek **vergeten**.

Is slapen ook geen
werkwoord, juf?

i

Welk zinsdeel zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?

b

Welke werkwoorden herken je in de zin?
Zeggen ze wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?

In een zin kan één werkwoord staan (de persoonsvorm).

Bv. De meester **geeft** ons vandaag geen huiswerk.

Soms staan in een zin ook twee of meer werkwoorden.

Bv. De meester **heeft** ons vandaag geen huiswerk **gegeven**.

Duid dit werkwoord of deze werkwoorden altijd aan met een groene markering.
Onderstreep de persoonsvorm.

3 a **Markeer in elke tekstballon:**

- het onderwerp.
- alle werkwoorden die zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.

© 2018 Standaard Uitgeverij

b **Onderstreep telkens de persoonsvorm.**

IK HOOR STEEDS HETZELFDE LIEDJE.

ZE KAN NIET MOOI ZINGEN.

DAT GEJANK MOET OPHOUDEN.

1

Welk zinsdeel zegt wat of hoe iemand is of wordt?

b

Welk werkwoord (*zijn* of *worden*) + welk ander woord zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt?

Bv. Ik ben ziek.
Ik word morgen kampioen.

Duid dit werkwoord + het andere woord (of woorden) altijd aan met een roze markering. Onderstreep de persoonsvorm.

4 a **Markeer in elke tekstballon:**

- het onderwerp.
- de persoonsvorm en de woorden die zeggen hoe of wat het onderwerp is of wordt.

b **Onderstreep telkens de persoonsvorm.**

IK WORD GEK VAN DAT GEJANK!

HET IS NIET ECHT MOOI!

HOPELIJK WORDT FANNY NOOIT EEN ZANGERES!